

Smurto ir patyčių prevencija mokantis nuotoliniu būdu

Tikėtina, kad karantino metu, mokymams persikėlus į virtualią erdvę, padaugės netinkamo elgesio bei įvairiausių išpuolių internete. Norint sumažinti elektroninių patyčių apraiškas bei jų keliamą žalą, svarbu būti tam pasiruošus ir tinkamai bei nuosekliai reaguoti.

PERŽIŪRĖKITE IR ATNAUJINKITE REAGAVIMO Į SMURTAŲ IR PATYČIAS MOKYKLOJE TVARKĄ atsižvelgdami į pasikeitusias mokymosi sąlygas (Smurto prevencijos mokykloje įgyvendinimo rekomendacijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190; 8.5. punktas). Atkreipkite dėmesį į situacijas, ne tik kai mokiniai tyčiojasi vieni iš kitų, bet ir iš mokytojo, arba – kai mokytojas žemina ar įžeidinėja mokinį. Svarbu, kad tvarkos atnaujinime dalyvautų kiek įmanoma daugiau mokytojų, tai neturėtų būti pavesta atlikti vienam žmogui.

REAGAVIMO Į SMURTAŲ IR PATYČIAS MOKYKLOS TVARKOJE TURĖ BŪTI NUMATYTA:

KAIP REAGUOJAMA, t. y. kokių veiksmų bus imamasi iš karto, susidūrus su patyčiomis ar kitu nepageidaujamu elgesiu virtualioje erdvėje, ir vėliau. Mokytojas, pastebėjęs patyčias iš karto reaguoja – žodžiu (raštu) įspėdamas ar/ir atjungdamas nuo priegios netinkamai besielgiantį mokinį. Vėliau – pasikalba su mokiniu ar mokiniais, praneša tėvams ir/ar kitiems mokyklos darbuotojams/mokyklos vadovui ar imasi kitų tvarkoje numatytų veiksmų.

KAIP FIKSUOJAMI patyčių atvejai. Reikia susitarti, kaip registruoti patyčių atvejus pasikeitusiomis sąlygomis. Jei dokumentai bus perkeltami į elektroninę erdvę, kas bus atsakingas už jų kaupimą ir saugojimą, kaip bus informuojami atsakingi asmenys ir mokyklos vadovas, kaip bus užtikrinamas duomenų saugumas ir pan.

KAIP KOORDINUOJAMI VEIKSMAI, PASIKEITUS MOKYMOŠI APLINKAI (kas ir kaip bus informuojamas, kas ir kokių veiksmų imsis), t. y. kaip reaguoja mokyklos vadovas ar/ir kiti jo įpareigoti mokyklos darbuotojai, kai bus gautas pranešimas apie mokyklos bendruomenės nario patirtas patyčias. Tvarkoje turi būti numatyta visa veiksmų seka pasikeitusiomis sąlygomis: informavimo bei fiksavimo tvarka ir pobūdis, pokalbiai su dalyviais, tėvų įtraukimas, pagalbos teikimas ir teikėjai, veiksmai, kurių imamasi, jei nepageidautinas elgesys kartojasi ir pan., bei už tai atsakingi asmenys.

KAS TEIKIA TECHNINĘ PAGALBĄ MOKYTOJAMS. Turi būti paskirtas atsakingas informacinių technologijų specialistas, kuris konsultuoja mokytojus, padeda jiems vykdant nuotolinį mokymą, konsultuoja iškilus techniniams nesklandumams, jei reikia pamoko, kaip mokytojui atjungti nuo priegios netinkamai besielgiantį mokinį. Mokytojai turi ne tik žinoti, bet ir patys gebėti izoliuoti netinkamai besielgiantį mokinį.

SUPAŽINDINKITE SU ATNAUJINTA REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS MOKYKLOJE TVARKA VISĄ MOKYKLOS BENDRUOMENĘ. Pristatykite tvarkos pakeitimus visiems, kad kiekvienas mokyklos bendruomenės narys žinotų, ką jis turi daryti susidūręs su patyčių atvejais nuotolinio mokymosi metu, kokios galimos pasekmės nesilaikant nustatytų taisyklių. Jei turite galimybę, parenkite trumpą atmintinę, kurią išplatintumėte visai mokyklos bendruomenei. Klasių vadovams rekomenduojama patyčių ir kitų nederamų veiksmų interneto erdvėje temą bei atsakomybę už tai aptarti su savo klasės mokiniais.

PASITELKITE Į PAGALBĄ TĖVUS. Dalinkitės su jais specialistų parengta medžiaga apie elektronines patyčias, apie saugų elgesį internete ir kitomis šiuo metu aktualiomis temomis. Pristatykite, priminkite tėvams mokyklos taisykles, politiką patyčių atžvilgiu; nurodykite, kaip ir į ką kreiptis, jei susiduriama su elektroninėmis patyčiomis.

APTARKITE SU VAIKAIS VIRTUALAUS BENDRAVIMO ETIKETĄ, saugumą internete, paaiškinkite, kokio elgesio iš jų tikimasi nuotolinio mokymosi metu, kaip elgtis saugiai ir apsaugoti save bendraujant internetu; kaip elgtis, susidūrus su el. patyčiomis.

NAUDINGOS NUORODOS:

[https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/%C4%AE%SAKYMAS%20d%C4%97%20rekomendacij%C5%B3%2003%2014\(1\).pdf](https://www.smm.lt/uploads/documents/svietimas/%C4%AE%SAKYMAS%20d%C4%97%20rekomendacij%C5%B3%2003%2014(1).pdf)

<https://www.draugiskasinternetas.lt/kaip-saugiai-naudotis-internetu-siauciant-koronaviruso-pandemijai/>

<https://www.bepatyciu.lt/tevam/a-pie-elektronines-patycias/>

https://www.smm.lt/web/lt/pranesimai_spaudai/naujienos_1/ministerija-primena-kaip-mazinti-patycias-elektronineje-erdveje

BŪKITE PASIRENGĘ APSAUGOTI SAVE ir kitus nuotolinių mokymų metu. Išsiaiškinkite su informacinių technologijų specialistu elektroninės platformos, kuria naudojate, technines galimybes, pvz., kokios yra galimybės nutraukti patyčių situaciją/nepageidaujamą elgesį/išpuolius ar į ją įsikišti. Susidūrę su neteisėtu ar žalingu turiniu internete praneškite Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai užpildydami anketą.
<https://svarusinternetas.lt/>

REGULIARIAI „SUSITIKINĖKITE“ SU KOLEGOMIS VIRTUALIAI – jei įmanoma, ne vien darbo problemoms aptarti, bet ir neformaliai pabendravimui. Tokie susitikimai padeda išlaikyti bendrumą, suteikia galimybę tarpusavio paramai ir palaikymui.

PASIRŪPINKITE PSICHOLOGINĖS PAGALBOS PRIEINAMUMU: žinokite, kur, reikalui esant, galite nukreipti vaiką ir/ar tėvus arba kreiptis pats.

JEIGU SUSIDŪRĖTE SU PATYČIOMIS

INFORMUOKITE mokyklos vadovą arba jo paskirtus atsakingus, iš anksto visiems žinomus asmenis sutartu būdu. Imkitės kitų mokyklos tvarkoje numatytų veiksmų

NELIKITE VIENAS SU SAVO JAUSMAIS IR IŠGYVENIMAIS

Netinkamas, nepagarbus elgesys, įvairūs išpuoliai gali sukelti pačius įvairiausius jausmus – nuo įsiūčio iki nevilties ir bejėgiškumo. Pasidalinkite tuo su žmonėmis, kuriais pasitikite – kolegomis ar ir švietimo pagalbos specialistais.

VISUOMET REAGUOKITE Nesivelkite į kovą, nesikarščiuokite, išlaikykite pusiausvyrą. Jeigu neturite galimybių ar jums nepavyksta reaguoti iš karto, tuomet imkitės priemonių vėliau. Nenumokite ranka ir neignorruokite – tikėtina, kad netinkamas elgesys savaime nesiliaus.

IEŠKOKITE PAGALBOS IR PARAMOS

Aptarkite tai, kas įvyko ar vyksta, su kolegomis; tikėtina, kad jie irgi susiduria su panašiomis problemomis; drauge ieškokite sprendimų.